

Emir Timur ve Mirası

CİLT: 1

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

EMİR TİMUR VE MİRASI

AMIR TIMUR AND HIS LEGACY

CİLT / VOLUME
I

Türkiye Bilimler Akademisi
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

Emir Timur ve Mirası / Amir Timur and His Legacy

© Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları / © Turkish Academy of Sciences Publications

Türkiye Bilimler Akademisi Tarih Serisi: 5

ISBN: 978-625-6110-40-3 (Tk) - 978-625-6110-41-0 (1.c)

DOI: 10.53478/TUBA.978-625-6110-41-0

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim, etik ve hukuk açısından bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir. Editörlerin ve Türkiye Bilimler Akademisi'nin sorumluluğu bulunmamaktadır.

The scientific responsibility for the language, scientific, ethical and legal aspects of all the articles included in the book belongs to the authors. Turkish Academy of Sciences and the editors have no responsibility.

Editörler / Editors

Prof. Dr. Feridun M. Emecen (ORCID ID: 0000-0002-7478-7411)

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel (ORCID ID: 0000-0002-3526-5450)

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik (ORCID ID: 0000-0002-8246-134X)

Redaksiyon / Redaction

Dr. Mehmet Tuğrul

Grafik Tasarım / Graphic Designer

Mustafa Altıntepe

Baskı Yeri, Tarihi / Publication Place and Date

Ankara Basım Yayın Hizmetleri – Ağustos /2025

Baskı Adedi / Pcs.

400

Türkiye Bilimler Akademisi / Turkish Academy of Sciences

Vedat Dalokay Cad. No. 112 06670 Çankaya – Ankara Tel. +903124422903

www.tuba.gov.tr

Emir Timur ve Mirası / ed. Feridun M. Emecen, Musa Şamil Yüksel ve Muhammed Bilal Çelik ; redaksiyon Mehmet Tuğrul. -- Ankara : Türkiye Bilimler Akademisi, 2025.

632 s. ; 16,5 x 24,5 sm. – (Türkiye Bilimler Akademisi Tarih Serisi; 5)

Bibliyografya ve dizin var.

ISBN 978-625-6110-40-3 (Tk)

978-625-6110-41-0 (c. 1)

1. Timur (1336-1405) -- Biyografi. 2. Timur (1336-1405) -- Biography. 3. Timurlular -- Tarih. 4. Timurid Empire -- History. 5. Orta Asya – Tarih -- 14.-15. yüzyıllar. 6. Central Asia -- History -- 14th-15th centuries.

DS23 E45 2025 c.1

950.2

İÇİNDEKİLER | TABLE OF CONTENTS

CİLT | VOLUME I

TAKDİM

Foreword

Prof. Dr. Muzaffer Şeker

ix

ÖNSÖZ

Preface

Editörler / Editors

xiii

GİRİŞ

Introduction

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Prof. Dr. Feridun M. Emecen,

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik

1

KESİŞEN YOLLAR: ŞARKTA TİMUR, GARPTA YILDIRIM BAYEZİD

Crossing Paths: Timur in the East, Yıldırım Bayezid in the West

Prof. Dr. Feridun M. Emecen

35

TEK DÜNYA, İKİ HÜKÜMDAR: EMİR TİMUR - YILDIRIM BAYEZİD

One World Two Ruler: Amir Timur and Yıldırım Bayezid

Prof. Dr. Omonullo Buriev

73

BİR STRATEJİST OLARAK EMİR TİMUR

Amir Timur as a Strategist

Dr. Kemal Yavuz Ataman

83

EMİR TİMUR, TİMURLULAR VE BARLAS

Amir Timur, Timurids and Barlas

Prof. Dr. Babür Aminov

109

XV. YÜZYILA AİT BATI KAYNAKLARINDA TİMUR

Timur in Western Sources of 15th Century
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Doç. Dr. Güner Doğan
137

RUS YILLIKLARINDAKİ “AKSAK TİMUR HAKKINDAKİ MENKİBE”

“Historical Story About Tamerlane” in the Russian Annals
Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu
153

KÜNHÜ'L-AHBÂR'DA EMİR TİMUR VE YILDIRIM BAYEZİD

Amir Timur and Yıldırım Bayezid in *Künhü'l-Ahbar*
Prof. Dr. Mehmet Şeker
173

TİMURLU-TÜRKMEN (KARAKOYUNLU-AKKOYUNLU) İLİŞKİLERİ

Timurid-Turkmen (Qaraqoyunid-Aqqoyunid) Relations
Doç. Dr. Ensar Macit
191

MEMLÛK-TİMURLU MÜNASEBETLERİ (1382-1447)

Mamlûk-Timurid Relations (1382-1447)
Prof. Dr. Cüneyt Kanat
233

TÜRKİSTAN'DA ÖZBEK VE TİMURLU-BABÜR MÜCADELESİ

The Uzbek and Timurid-Babur Struggle in Turkestan
Doç. Dr. Murat Özkan
263

**HİNDİSTAN'DA BİR TİMURLU DEVLETİ OLAN BÂBÜRLÜLERİN
İDARİ YAPI VE TOPRAK SİSTEMİNE DAİR**

On the Administrative Structure and Territorial System of the Bâbürids,
a Timurid State in India
Prof. Dr. Azmi Özcan
296

TİMURLULARDAN BABÜRLÜLERE KADIN

Women From the Timurîds to Mughals
Doç. Dr. Nilgün Dalkesen
311

ÖZBEK HANLIKLARINDA TİMURLU MİRASI ÜZERİNE BAZI MÜLAHAZALAR

Some Observations on the Timurid Legacy Within the Uzbek Khanates

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik

351

ÖZBEK HANLIĞI ASKERİ TEŞKİLATININ OLUŞUMUNDA TİMURLU ETKİSİ

Timurid Influence on the Formation of the Military Organization of the
Uzbek Khanate

Doç. Dr. Selim Serkan Ükten

379

TİMUR'UN ANADOLU'DAKİ ARDILLARI

Timur's Successors in Anatolia

Prof. Dr. İlhan Şahin

429

TİMURLU DEVLETİ MERKEZ TEŞKİLATI

The Timurid Statecraft

Prof. Dr. Hayrunnisa Alan

465

TİMURLULARDA ASKERİ TEŞKİLAT

Military Organization in the Timurids

Dr. Muhammed Emin Koçak

501

TİMUR'UN İKTİSADÎ MİRASI

Timur's Economic Legacy

Doç. Dr. Cem Korkut, Dr. Mehmet Tuğrul, Dr. Yunus Emre Aydınbaş

553

DİZİN

Index

597

CİLT | VOLUME II

TİMURLU DÖNEMİ SİYASET VE DİN İLİŞKİSİNE GENEL BİR BAKIŞ
An Overview of the Relationship Between Politics and Religion During
the Timurid Period
Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel
1

TİMURLULAR DÖNEMİNDE TASAVVUF
Sufism in the Timurid Period
Prof. Dr. Necdet Tosun
71

**UBEYDULLAH AHRAR'IN SİYASİ VE EKONOMİK MOTİVASYONUNDA
HERAT ETKİSİ**
The Impact of Herat on Khwaja Ubaydullah Ahrar's Political
and Economic Motivation
Dr. Ali İhsan Çağlar
101

TİMURLULARDA TARİH YAZICILIĞI
The Timurid Historiography
Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Arş. Gör. Metehan Demirci
129

TİMURLULAR DÖNEMİNDE DİL VE EDEBİYAT
Language and Literature in The Time of Timurids
Prof. Dr. Tanju Seyhan
175

ÖZBEK EDEBİYATINDA EMİR TİMUR
Amir Timur in Uzbek Literature
Prof. Dr. Fatma Açık
227

**TÜRK VE İSLAM ESERLERİ MÜZESİ ENVANTERİNDE YER ALAN
TİMURLULAR DÖNEMİ ESERLERİ**
Timurid Period Artifacts in the Inventory of the Museum
of Turkish and Islamic Arts
Ekrem Aytar
257

**ÖZBEKİSTAN BİLİMLER AKADEMİSİ EL-BİRÜNİ ŞARKİYAT ENSTİTÜSÜ
HAZİNESİNDEKİ TİMURLU YAZMALARI**
Timurid Manuscripts in Treasury of the Al-Biruni Institute of Oriental Studies,
Academy of Sciences of Uzbekistan
Dr. Sanjar Gulomov
279

TİMURÎ KİTAP SANATLARI (1370-1507)

Timurid Arts of the Book (1370-1507)

Dr. Lâle Uluç

301

TİMURLU MİMARİSİ

Timurid Architecture

Doç. Dr. Mustafa Çağhan Keskin

393

TİMURLU BAŞKENTLERİ

Timurid Capitals

Doç. Dr. Tuba Tombuloğlu

449

TÜRK-ÖZBEK İLİŞKİLERİ TARİHİNDE STRATEJİK BİLİM MERKEZLERİ

Strategic Science Centers in the History of Turkish-Uzbek Relations

Doç. Dr. Rohila Ruzmanova, Doç. Dr. Emrah Yılmaz

475

ULUĞ BEY VE İLMİ ÇEVRESİNE DAİR ÖNEMLİ BİR KAYNAK:

CEMŞİD EL-KÂŞİ'NİN MEKTUBU

An Important Source on Ulug Bey and His Scholarly Circle:

Letter From Jamshid Al-Kashi

Dr. Shahzod Islomov

503

HORASAN'DAN RÛM'A-MERÂĞÎ AİLESİNİN

OSMANLI KLASİK MUSİKİ HAYATINDA ÜÇ NESİL DEVAM EDEN VARLIĞI

From Horasan to Rum-The Continuing Presence of the Merâğî Family

in Ottoman Classical Music Life for Three Generations

Dr. Harun Korkmaz

515

ÖZBEKİSTAN'DA MİLLÎ KİMLİK İNŞASI VE EMİR TİMUR

The Construction of National Identity in Uzbekistan and Amir Timur

Dr. Zebiniso Kamalova

535

DİZİN

Index

557

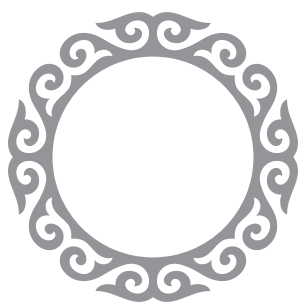

Takdim

Foreword

PROF. DR. MUZAFFER ŞEKER
Türkiye Bilimler Akademisi
Turkish Academy of Sciences

TAKDİM

Türk tarihinin derin köklerinden filizlenen büyük devlet geleneklerinden biri olan Timurlu hanedan ve mirası, yalnızca tarihî bir hatıradan ibaret olmayıp günümüzde de Türk dünyasının ortak kültürel hafızasını besleyen temel kaynaklardan biridir. Bu miras, özellikle Emir Timur'un siyasi ve askerî dehasıyla şekillenen çok yönlü bir medeniyet tasavvurunu içermekte; onun kurduğu devlet yapısı, inşa ettiği şehirler, desteklediği ilim ve sanat faaliyetleriyle bugün dahi ilham vermeye devam etmektedir.

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) olarak bu güçlü tarihî zeminden hareketle, kadim ilişkilere sahip olduğumuz kardeş ülke Özbekistan ile akademik ve kültürel iş birliğimizi daha ileriye taşımayı amaçlayan uzun soluklu bir stratejiyi benimsemekteyiz. Bu eser iş birliğimizin somut bir ürünü olarak hem Emir Timur'un çok katmanlı mirasını değerlendirmeyi hem de Türkiye ile Özbekistan arasındaki müşterek ve kaynaklara dayalı bilimsel tarih yazımını zenginleştirmeyi hedeflemektedir.

Kitapta yer alan makaleler, Timur ve sonrası dönemin siyasi, askerî, kültürel, ekonomik ve ilmî yönlerini farklı disiplinler ışığında ele almakta; Timurluların teşkilat yapısından mimariye, dil ve edebiyattan dinî hayata kadar pek çok konuyu kapsamaktadır. Bu katkıların en kıymetli yönü ise eserin Türkiye ve Özbekistan'dan alanında uzman akademisyenlerin ortak emeğiyle ortaya konmuş olmasıdır. Böylelikle bu eser, yalnızca tarihî bir şahsiyetin yeniden değerlendirilmesini değil aynı zamanda iki ülkenin bilim insanlarının müşterek gayretleriyle oluşan entelektüel iş birliğinin güçlü bir örneğini göstermektedir.

Eserin hazırlık sürecinde büyük bir gayret gösteren editörlerimize ve özverili katkılarından dolayı tüm yazarlarımıza şükranlarımı sunuyorum. Kitabın hazırlanmasında fikirleriyle yön veren ve sürece destek sağlayan tüm bilim insanlarına da ayrıca teşekkür ediyorum.

Emir Timur'un tarih sahnesindeki özgün rolünü ve onun bıraktığı derin mirası çok boyutlu olarak ele alan bu çalışmanın hem Türk tarihçiliğine hem de Türkiye-Özbekistan bilimsel iş birliğine yeni ufuklar açmasını temenni ediyorum.

Prof. Dr. Muzaffer Şeker

TÜBA Başkanı

ODCID: 0000-0003-1237-7801

FOREWORD

The Timurid dynasty and its legacy are more than just a historical memory; they represent one of the great traditions of statehood and are rooted in the profound depths of Turkish history. Today, they continue to function as a vital source of inspiration, sustaining the shared cultural memory and identity of the Turkic world. This legacy is the result of a comprehensive civilizational vision shaped by the political and military genius of Amir Timur. The state structure he established, the cities he built, and the scholarly and artistic endeavors he supported remain sources of inspiration to this day.

As the Turkish Academy of Sciences (TÜBA), we have embraced a long-term strategic vision aimed at advancing our academic and cultural cooperation with our brotherly nation of Uzbekistan, with whom we share deep-rooted historical ties. This publication represents a significant outcome of our collaboration, offering a critical appraisal of the diverse legacy of Amir Timur and contributing to a shared, source-based historiography between Türkiye and Uzbekistan.

The articles in this book examine the political, military, cultural, economic and intellectual aspects of the Timurid era and its aftermath from interdisciplinary viewpoints. The subjects covered are diverse, spanning from the administrative frameworks of the Timurids to architectural marvels, from linguistic nuances to literary explorations, and even delving into the spiritual practices that defined religious life. These contributions are particularly valuable because they are the result of joint efforts by leading scholars from both countries. Consequently, this book offers a re-evaluation of a pivotal historical figure and exemplifies the robust academic synergy established through the collaborative efforts of academics from both countries.

It is essential to express profound gratitude to the editorial team for their relentless efforts during the preparation phase and to acknowledge the invaluable contributions made by all authors. I would also like to thank all the scientists who provided guidance throughout this process with their insightful ideas and support during the book's preparation.

It is my hope that this work, which examines the unique role of Emir Timur in history and the profound legacy he left behind from a multidimensional perspective, will open new horizons for both Turkish historiography and scientific cooperation between Türkiye and Uzbekistan.

Prof. Muzaffer Şeker

President of TÜBA

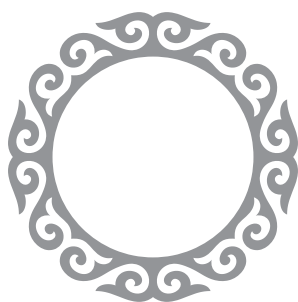
ODCID: 0000-0003-1237-7801

Önsöz

Preface

**PROF. DR. FERİDUN M. EMECEN
PROF. DR. MUSA ŞAMİL YÜKSEL
PROF. DR. MUHAMMED BİLAL ÇELİK**

ÖNSÖZ

Genel Türk tarihinin büyük hükümdarları arasında Emir Timur'un çok önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Onu ayrıca dünya tarihine de damga vuran bir lider olarak tanımlamak mümkündür. Bilhassa “neşvü nema” bulduğu merkezî Asya'dan, dört bir tarafa uzanan muazzam devleti, Hindistan, Çin, İran, Suriye, Anadolu ve Karadeniz'in kuzey steplerine kadar, etkileri daha sonra da devam edecek derin izler bırakmıştır. Cengiz imparatorluğunun mirasını devralarak hâkimiyetini “konfedere” siyasi çatılar halinde dört bir yana yayan Timur'un kurduğu devlet, böylesine bir yapının doğası gereği onun vefatının ardından kısa sürede çökerken ardında onun mirasını taşıyacak irili ufaklı yeni devletlerin filizlenmesine imkân verecek bir zemini sağlamıştır.

Emir Timur'un ortaya çıkışı ve kısa süre içinde Cengizî geleneği üstlenerek şahsiyle özdeşleşmiş sayılabilecek büyük bir devlet kurması, sahanın ihtisas sahibi tarihçilerince bozkır dünyasının kendine has dinamikleriyle sıkı sıkıya irtibatlı görülür. Kendi döneminin tarihçileri tarafından ise Türk-Moğol hâkimiyet telakkisinin meşruiyeti içinde klasik hükümlanlık anlayışının Emir Timur'un şahsında yeniden zuhur ettiği yaklaşımı ileri sürülür. Bu tarihçilerin ona biçtikleri rol ve bu yüksek hâkimiyeti tanımlamaya yönelik kullandıkları unvanlar, sadece onun mirasını paylaşanlarca değil bu coğrafyanın dışında kalan devletlerin hükümdarları için de benimsenmiş görünür. Bu siyasi etkiler yanında onun dönemine has büyük mimari ve kültürel faaliyetler, merkezî Asya'da uzun bir aradan sonra ikinci büyük medeniyet hamlesi şeklinde mütalaa edilmiş, bazı tarihçilerce anakronik yaklaşımlarla bir “Rönesans” olarak nitelenmiştir. Gerçekte Timur birçok âlimi, sanatkârı kendi tahtgâhı olarak baştanbaşa yenilediği Semerkant'a getirtip burayı büyük bir kültür merkezine tahvil etmiş, kendisinden sonra atılan bu temeller üzerinden Çin'e, Hindistan'a ve Anadolu'ya uzanan kültürel canlanmanın genişlemesine de vesile olmuş görünmektedir.

Oluşturmaya çalıştığı Cengizî imparatorluk anlayışının neticesi olarak sınır kesimlerinde güçlü Türk devletlerinin zayıflamasına da yol açan Emir Timur'un bu durumun ileride getireceği problemleri hesaba katmış olması, o dönemin atmosferi içinde mümkün olabilecek bir hususiyet değildir. Altın Ordu, Osmanlı, Karakoyunlu, Celayirli gibi devletlere vurduğu darbeler kendi hükümlanlık çeperlerinde güçlü bir siyasi çatı olmamasını ve Cengizî anlayış gereği bütün Türk ve Moğol topluluklarının kendisini ulu hükümdar olarak tanımasını temin etmeye yöneliktir. Elbette sonradan gelişmelere şahit olan tarihçilerin bu vadideki anlatımlarında suçlayıcı ve menfi bir çerçeve çizmeleri son derece tabii görünür. Bununla birlikte tarihî hadisatın kendi ana çizgisi içinde değerlendirilmesi akademik anlamda daha uygun bir karine teşkil edecektir. Her ne olursa olsun Timur ve arkada bıraktığı mirasın –müspet veya menfi- büyük değişimlere yol açtığına şüphe bulunmaz.

Elinizdeki bu kitap da Timur ve mirasçılarına belirli konularda zaman zaman genel zaman zaman tali meselelere odaklanarak Timur ve ardılları itibarıyla topluca bir bilgilendirmeyi amaçlamak üzere hazırlanmış bulunmaktadır. Hiç şüphe yok ki dünya tarihçiliğinde Timur ve devletiyle alakalı hayli yekûn tutan bir literatür mevcut bulunmaktadır. Bu geniş külliyata, farklı konulardan oluşmakla birlikte kendi içinde belirli bir insicamı muhafaza eden makalelerle sadece bilgilendirme değil aynı zamanda yeni yaklaşımlarla katkıda bulunmak amacı, bu çalışmanın oluşturulmasında ana etken olmuştur. Nitekim bu kitapta yer alan makalelere bakıldığında öncelikle Timur'un bir stratejist olarak bilinen hususiyetleri yanında onun nasıl bir karakterde lider olduğu, bir ölçüde etkileri itibarıyla daha sonraları büyük bir imparatorluğa dönüşme sancıları içindeki Osmanlıların gazi hükümdarı Yıldırım Bayezid ile olan bağlantıları, bu ikisinin benzeri fikriyatı içinde yollarının nasıl kesiştiği, onun batı ve doğu literatüründe döneminin çağdaşlarınca nasıl tanımlandığı gibi hususların ele alındığı görülecektir. Bunun ardından kurduğu imparatorluğun mirasçısı olan devletler, Özbek ve Babürlüler, siyasi münasebetler, Timurlu teşkilatı ve etkileri, dini anlayışlar, tasavvufi yapılar, mimari, kitap sanatları, modern anlamda Timur imajı vb. gibi pek mütenevvi ama birbiriyle de organik olarak bağı olan makaleler sıralanmıştır. Buradaki ilgili makaleler her biri alanın ihtisas sahibi yazarlarınca kaleme alınmış olup bir bakıma Özbekistan ve Türkiye tarihçiliğinin “müşterek çalışma hafızasını” temsil etmektedir.

Son olarak esere katkı sağlayan yazarlar tarafından farklı şekillerde yazılan Timur, Nevâyî gibi isimlerde tarafımızca yazım birliği oluşturulmasına gayret edilmiş ve bu isimler Türkçede kabul gören şekilleriyle esere aktarılmıştır.

Böylesine bir çalışmanın hazırlanmasında özellikle TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker'in özel bir gayreti ve teşebbüsü olmuştur. Kendisine destekleri vesilesiyle teşekkürü borç biliriz. Kitabın hazırlık aşamasında konuların belirlenmesi maksadıyla yapılan çalışmaya katılarak fikirlerini bizimle paylaşan meslektaşlarımıza da müteşekkirimiz. Tabii ki kıymetli yazılarıyla kitabın oluşmasında katkıda bulunan akademisyen ve yazarlarımıza ayrıca teşekkür ederiz. Onların bu büyük ve özverili destekleri olmasaydı böylesine bir çalışma ortaya çıkmazdı. Umarız bu kitap özelde Özbekistan genelde kadim Türk coğrafyasındaki diğer devletlerle olan tarihî bağların takviyesinde küçük de olsa yeni bir katkıda bulunur ve önemli bir boşluğu doldurur.

Prof. Dr. Feridun M. Emecen
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik
Sakarya Üniversitesi

PREFACE

It is known that Amir Timur has a very important place among the great rulers of Turkish history. It is also possible to define him as a leader who left his mark on world history. His enormous state, extending from central Asia, where he found “nourishment”, has left deep traces in India, China, Iran, Syria, Anatolia and the northern steppes of the Black Sea, with impacts that will continue for a long time to come. Taking over the legacy of the Genghis Khan's empire and spreading his rule in the form of “confederated” political structures, Timur's state, which collapsed soon after his death due to the nature of such a structure, provided the ground for the sprouting of new states, large and small, that would carry on his legacy.

The emergence of Amir Timur and his short-lived establishment of a great state in the Chinggisid tradition, identifiable with his person, is seen by the specialized historians of the field as closely linked to the unique dynamics of the steppe world. Historians of his own time, on the other hand, argue that within the legitimacy of the Turko-Mongolian conception of sovereignty, the classical understanding of sovereignty re-emerged in the person of Amir Timur. The role these historians assign to him and the titles they use to describe this supreme sovereignty seem to have been adopted not only by those who shared his legacy but also by the rulers of states outside this geography. In addition to these political influences, the great architectural and cultural activities of his reign have been regarded as the second great civilizational breakthrough in central Asia after a long period of time, and have been anachronistically described as a “Renaissance” by some historians. In reality, Timur brought many scholars and artists to Samarkand, which he had completely renovated as his capital and transformed it into a great cultural center, thus seeming to have been instrumental in the expansion of the cultural revival that extended to China, India and Anatolia on the foundations laid after him.

The fact that Amir Timur, who also caused the weakening of strong Turkish states in the border areas as a result of the Chinggisid empire he tried to create, took into account the problems that this situation would bring in the future is not something that would have been possible in the atmosphere of that period. The blows he dealt to states such as the Golden Horde, the Ottoman Empire, Qara Qoyunlu and Jalayirid Sultanate were to prevent a strong political framework in the periphery of his sovereignty and to ensure that all Turkic and Mongolian communities would recognize him as the supreme ruler in accordance with the Chinggisid understanding. Of course, it seems quite natural that historians who witnessed the developments later on would draw an accusatory and negative framework in their accounts. However, the evaluation of historical events in their own main line would constitute a more appropriate academic presumption. Whatever the case, there is no doubt that Timur and his legacy - positive or negative - brought great changes.

This book focuses on Timur and his heirs by focusing on specific issues, either broad or narrow, and aims to provide an overview of Timur and his successors as a whole. There is no doubt that there is a considerable amount of literature on Timur and his state in world historiography. The aim of contributing to this vast collection not only with information but also with new approaches through articles that, although consisting of different topics, maintain a certain coherence within themselves, has been the main factor in the creation of this study. As a matter of fact, when we look at the articles in this book, we will see that first of all, in addition to Timur's known characteristics as a strategist, the issues such as what kind of a leader he was, his connections with Yıldırım Bayezid, the veteran ruler of the Ottomans, who was in the process of transforming the Ottoman Empire into a great empire, how their paths crossed within the similar idea of these two, and how he was defined by the contemporaries of his period in the western and eastern literature are discussed. This is followed by a series of articles on the successor states to the empire he founded, the Uzbeks and the Mughals, political relations, Timurid organization and influences, religious understandings, mystical structures, architecture, book arts, the image of Timur in the modern sense, and so on, all of which are quite varied but organically interconnected. Each of these articles is written by specialized authors in their respective fields and in a sense represents the “collective working memory” of the historiography of Uzbekistan and Türkiye.

Finally, we have endeavored to create a spelling unity in names such as Timur and Nawâyî, which are written in different ways by the authors who contributed to the work, and these names have been transferred to the work in their accepted forms in Turkish.

Prof. Muzaffer Şeker, the President of TÜBA, has made a special effort and initiative in the preparation of such a study. We would like to thank him for his support. We are also grateful to our colleagues who participated in the workshop held to determine the topics during the preparation phase of the book and shared their ideas with us. Of course, we would also like to thank our academicians and authors who contributed to the book with their valuable articles. Without their great and selfless support, such a work would not have emerged. We hope that this book will make a new, albeit small, contribution to the reinforcement of historical ties with Uzbekistan in particular and other states in the ancient Turkic geography in general, and fill an important gap.

Prof. Feridun M. Emecen
İstanbul 29 Mayıs University

Prof. Musa Şamil Yüksel
Ankara Yıldırım Beyazıt University

Prof. Muhammed Bilal Çelik
Sakarya University

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) himayesinde hazırlanan *Emir Timur ve Mirası* adlı iki ciltlik bu kapsamlı eser, 14. ve 15. yüzyıllarda Orta Asya, Anadolu, İran, Hindistan ve Doğu Avrupa’da derin izler bırakan Emir Timur’un siyasi, askerî, ekonomik ve kültürel mirasını disiplinler arası bir perspektifle ele almaktadır. Eser, hem Türk-İslam medeniyetinin tarihî sürekliliğini hem de Timur’un kurduğu siyasi düzenin ve kültürel atılımlarının modern tarih yazımındaki yerini yeniden değerlendirmektedir.

Birinci cilt, Timur’un siyasi yükselişi, Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid ile karşılaşmasının tarihi ve stratejik boyutları, Timurlu devlet teşkilatı, askerî organizasyon ve iktisadi miras gibi konulara odaklanmaktadır. Timur’un bir stratejist ve devlet kurucusu olarak kimliğini öne çıkaran bu kısım, hem Orta Asya’da hem de geniş Avrasya coğrafyasında meydana gelen güç dengelerini ayrıntılı biçimde analiz etmektedir. Timur’un Anadolu ve İran seferlerinin tarihî etkileri, Çağatay hanedanının mirası ve dönemin uluslararası ilişkileri geniş bir bakış açısıyla tartışılmaktadır.

İkinci cilt ise Timurlu döneminin kültür, sanat ve entelektüel yönlerini mercek altına almaktadır. Tasavvuf geleneği, tarih yazıcılığı, edebiyat, mimari, kitap sanatları, müzik ve şehircilik gibi alanlarda Timurlu etkisini ortaya koyan çalışmalar, dönemin kültürel canlılığını gözler önüne sermektedir. Uluğ Bey’in ilim faaliyetleri ve Semerkand merkezli bilimsel ortam, Türk-İslam medeniyetinin 15. yüzyıldaki entelektüel zirvelerinden biri olarak ele alınmaktadır. Ayrıca, Emir Timur’un modern dönemde Özbekistan’da kimlik inşası ve tarih bilinci üzerindeki etkileri de bu cildin önemli temalarındandır.

Türkiye ve Özbekistan’dan alanında uzman akademisyenlerin ortak katkısıyla hazırlanan bu eser, farklı disiplinlerden gelen yaklaşımları bir araya getirerek Emir Timur ve Timurlu mirasına dair literatüre güçlü bir katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Eserin akademik önemi, yalnızca tarihî olayları yeniden değerlendirmekle sınırlı değil, aynı zamanda tarih yazımı açısından metodolojik zenginlik ve karşılaştırmalı analiz imkânı sunmasından da kaynaklanmaktadır.

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

Emir Timur ve Mirası

CİLT: 2

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

EMİR TİMUR VE MİRASI

AMIR TIMUR AND HIS LEGACY

CİLT / VOLUME
II

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

Emir Timur ve Mirası / *Amir Timur and His Legacy*

© Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları / © Turkish Academy of Sciences Publications

Türkiye Bilimler Akademisi Tarih Serisi: 5

ISBN: 978-625-6110-40-3 (Tk) - 978-625-6110-42-7 (2.c)

DOI: 10.53478/TUBA.978-625-6110-42-7

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim, etik ve hukuk açısından bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir. Editörlerin ve Türkiye Bilimler Akademisi'nin sorumluluğu bulunmamaktadır.

The scientific responsibility for the language, scientific, ethical and legal aspects of all the articles included in the book belongs to the authors. Turkish Academy of Sciences and the editors have no responsibility.

Editörler / Editors

Prof. Dr. Feridun M. Emecen (ORCID ID: 0000-0002-7478-7411)

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel (ORCID ID: 0000-0002-3526-5450)

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik (ORCID ID: 0000-0002-8246-134X)

Redaksiyon / Redaction

Dr. Mehmet Tuğrul

Grafik Tasarım / Graphic Designer

Mustafa Altıntepe

Baskı Yeri, Tarihi / Publication Place and Date

Ankara Basım Yayın Hizmetleri – Ağustos /2025

Baskı Adedi / Pcs.

400

Türkiye Bilimler Akademisi / Turkish Academy of Sciences

Vedat Dalokay Cad. No. 112 06670 Çankaya – Ankara Tel. +903124422903

www.tuba.gov.tr

Emir Timur ve Mirası / ed. Feridun M. Emecen, Musa Şamil Yüksel ve Muhammed Bilal Çelik ; redaksiyon Mehmet Tuğrul. -- Ankara : Türkiye Bilimler Akademisi, 2025.

584 s. ; 16,5 x 24,5 sm. – (Türkiye Bilimler Akademisi Tarih Serisi; 5)

Bibliyografya ve dizin var.

ISBN 978-625-6110-40-3 (Tk)

978-625-6110-42-7 (c. 2)

1. Timur (1336-1405) -- Biyografi. 2. Timur (1336-1405) – Biography. 3. Timurîlular -- Tarih. 4. Timurid Empire -- History. 5. Orta Asya – Tarih -- 14.-15. yüzyıllar. 6. Central Asia -- History -- 14th-15th centuries.

DS23 E45 2025 c.2

950.2

İÇİNDEKİLER | TABLE OF CONTENTS

CİLT | VOLUME I

TAKDİM

Foreword

Prof. Dr. Muzaffer Şeker

ix

ÖNSÖZ

Preface

Editörler / Editors

xiii

GİRİŞ

Introduction

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Prof. Dr. Feridun M. Emecen,

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik

1

KESİŞEN YOLLAR: ŞARKTA TİMUR, GARPTA YILDIRIM BAYEZİD

Crossing Paths: Timur in the East, Yıldırım Bayezid in the West

Prof. Dr. Feridun M. Emecen

35

TEK DÜNYA, İKİ HÜKÜMDAR: EMİR TİMUR - YILDIRIM BAYEZİD

One World Two Ruler: Amir Timur and Yıldırım Bayezid

Prof. Dr. Omonullo Buriev

73

BİR STRATEJİST OLARAK EMİR TİMUR

Amir Timur as a Strategist

Dr. Kemal Yavuz Ataman

83

EMİR TİMUR, TİMURLULAR VE BARLAS

Amir Timur, Timurids and Barlas

Prof. Dr. Babür Aminov

109

XV. YÜZYILA AİT BATI KAYNAKLARINDA TİMUR

Timur in Western Sources of 15th Century
Prof. Dr. Altay Tayfun Özcan, Doç. Dr. Güner Doğan
137

RUS YILLIKLARINDAKİ “AKSAK TİMUR HAKKINDAKİ MENKİBE”

“Historical Story About Tamerlane” in the Russian Annals
Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu
153

KÜNHÜ'L-AHBÂR'DA EMİR TİMUR VE YILDIRIM BAYEZİD

Amir Timur and Yıldırım Bayezid in *Künhü'l-Ahbar*
Prof. Dr. Mehmet Şeker
173

TİMURLU-TÜRKMEN (KARAKOYUNLU-AKKOYUNLU) İLİŞKİLERİ

Timurid-Turkmen (Qaraqoyunid-Aqqoyunid) Relations
Doç. Dr. Ensar Macit
191

MEMLÛK-TİMURLU MÜNASEBETLERİ (1382-1447)

Mamlûk-Timurid Relations (1382-1447)
Prof. Dr. Cüneyt Kanat
233

TÜRKİSTAN'DA ÖZBEK VE TİMURLU-BABÜR MÜCADELESİ

The Uzbek and Timurid-Babur Struggle in Turkestan
Doç. Dr. Murat Özkan
263

**HİNDİSTAN'DA BİR TİMURLU DEVLETİ OLAN BÂBÜRLÜLERİN
İDARİ YAPI VE TOPRAK SİSTEMİNE DAİR**

On the Administrative Structure and Territorial System of the Bâbürids,
a Timurid State in India
Prof. Dr. Azmi Özcan
296

TİMURLULARDAN BABÜRLÜLERE KADIN

Women From the Timurîds to Mughals
Doç. Dr. Nilgün Dalkesen
311

ÖZBEK HANLIKLARINDA TİMURLU MİRASI ÜZERİNE BAZI MÜLAHAZALAR

Some Observations on the Timurid Legacy Within the Uzbek Khanates

Prof. Dr. Muhammed Bilal Çelik

351

ÖZBEK HANLIĞI ASKERİ TEŞKİLATININ OLUŞUMUNDA TİMURLU ETKİSİ

Timurid Influence on the Formation of the Military Organization of the
Uzbek Khanate

Doç. Dr. Selim Serkan Ükten

379

TİMUR'UN ANADOLU'DAKİ ARDILLARI

Timur's Successors in Anatolia

Prof. Dr. İlhan Şahin

429

TİMURLU DEVLETİ MERKEZ TEŞKİLATI

The Timurid Statecraft

Prof. Dr. Hayrunnisa Alan

465

TİMURLULARDA ASKERİ TEŞKİLAT

Military Organization in the Timurids

Dr. Muhammed Emin Koçak

501

TİMUR'UN İKTİSADÎ MİRASI

Timur's Economic Legacy

Doç. Dr. Cem Korkut, Dr. Mehmet Tuğrul, Dr. Yunus Emre Aydınbaş

553

DİZİN

Index

597

CİLT | VOLUME II

TİMURLU DÖNEMİ SİYASET VE DİN İLİŞKİSİNE GENEL BİR BAKIŞ An Overview of the Relationship Between Politics and Religion During the Timurid Period

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel

1

TİMURLULAR DÖNEMİNDE TASAVVUF

Sufism in the Timurid Period

Prof. Dr. Necdet Tosun

71

UBEYDULLAH AHRAR'IN SİYASİ VE EKONOMİK MOTİVASYONUNDA HERAT ETKİSİ

The Impact of Herat on Khwaja Ubaydullah Ahrar's Political
and Economic Motivation

Dr. Ali İhsan Çağlar

101

TİMURLULARDA TARİH YAZICILIĞI

The Timurid Historiography

Prof. Dr. Musa Şamil Yüksel, Arş. Gör. Metehan Demirci

129

TİMURLULAR DÖNEMİNDE DİL VE EDEBİYAT

Language and Literature in The Time of Timurids

Prof. Dr. Tanju Seyhan

175

ÖZBEK EDEBİYATINDA EMİR TİMUR

Amir Timur in Uzbek Literature

Prof. Dr. Fatma Açık

227

TÜRK VE İSLAM ESERLERİ MÜZESİ ENVANTERİNDE YER ALAN TİMURLULAR DÖNEMİ ESERLERİ

Timurid Period Artifacts in the Inventory of the Museum
of Turkish and Islamic Arts

Ekrem Aytar

257

ÖZBEKİSTAN BİLİMLER AKADEMİSİ EL-BİRÜNİ ŞARKİYAT ENSTİTÜSÜ HAZİNESİNDEKİ TİMURLU YAZMALARI

Timurid Manuscripts in Treasury of the Al-Biruni Institute of Oriental Studies,
Academy of Sciences of Uzbekistan

Dr. Sanjar Gulomov

279

TİMURÎ KİTAP SANATLARI (1370-1507)

Timurid Arts of the Book (1370-1507)

Dr. Lâle Uluç

301

TİMURLU MİMARİSİ

Timurid Architecture

Doç. Dr. Mustafa Çağhan Keskin

393

TİMURLU BAŞKENTLERİ

Timurid Capitals

Doç. Dr. Tuba Tombuloğlu

449

TÜRK-ÖZBEK İLİŞKİLERİ TARİHİNDE STRATEJİK BİLİM MERKEZLERİ

Strategic Science Centers in the History of Turkish-Uzbek Relations

Doç. Dr. Rohila Ruzmanova, Doç. Dr. Emrah Yılmaz

475

ULUĞ BEY VE İLMİ ÇEVRESİNE DAİR ÖNEMLİ BİR KAYNAK:

CEMŞİD EL-KÂŞİ'NİN MEKTUBU

An Important Source on Ulug Bey and His Scholarly Circle:

Letter From Jamshid Al-Kashi

Dr. Shahzod Islomov

503

HORASAN'DAN RÛM'A-MERÂĞÎ AİLESİNİN

OSMANLI KLASİK MUSİKİ HAYATINDA ÜÇ NESİL DEVAM EDEN VARLIĞI

From Horasan to Rum-The Continuing Presence of the Merâğî Family

in Ottoman Classical Music Life for Three Generations

Dr. Harun Korkmaz

515

ÖZBEKİSTAN'DA MİLLÎ KİMLİK İNŞASI VE EMİR TİMUR

The Construction of National Identity in Uzbekistan and Amir Timur

Dr. Zebiniso Kamalova

535

DİZİN

Index

557

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) himayesinde hazırlanan *Emir Timur ve Mirası* adlı iki ciltlik bu kapsamlı eser, 14. ve 15. yüzyıllarda Orta Asya, Anadolu, İran, Hindistan ve Doğu Avrupa’da derin izler bırakan Emir Timur’un siyasi, askerî, ekonomik ve kültürel mirasını disiplinler arası bir perspektifle ele almaktadır. Eser, hem Türk-İslam medeniyetinin tarihî sürekliliğini hem de Timur’un kurduğu siyasi düzenin ve kültürel atılımlarının modern tarih yazımındaki yerini yeniden değerlendirmektedir.

Birinci cilt, Timur’un siyasi yükselişi, Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid ile karşılaşmasının tarihî ve stratejik boyutları, Timurlu devlet teşkilatı, askerî organizasyon ve iktisadi miras gibi konulara odaklanmaktadır. Timur’un bir stratejist ve devlet kurucusu olarak kimliğini öne çıkaran bu kısım, hem Orta Asya’da hem de geniş Avrasya coğrafyasında meydana gelen güç dengelerini ayrıntılı biçimde analiz etmektedir. Timur’un Anadolu ve İran seferlerinin tarihî etkileri, Çağatay hanedanının mirası ve dönemin uluslararası ilişkileri geniş bir bakış açısıyla tartışılmaktadır.

İkinci cilt ise Timurlu döneminin kültür, sanat ve entelektüel yönlerini mercek altına almaktadır. Tasavvuf geleneği, tarih yazıcılığı, edebiyat, mimari, kitap sanatları, müzik ve şehircilik gibi alanlarda Timurlu etkisini ortaya koyan çalışmalar, dönemin kültürel canlılığını gözler önüne sermektedir. Uluğ Bey’in ilim faaliyetleri ve Semerkand merkezli bilimsel ortam, Türk-İslam medeniyetinin 15. yüzyıldaki entelektüel zirvelerinden biri olarak ele alınmaktadır. Ayrıca, Emir Timur’un modern dönemde Özbekistan’da kimlik inşası ve tarih bilinci üzerindeki etkileri de bu cildin önemli temalarındandır.

Türkiye ve Özbekistan’dan alanında uzman akademisyenlerin ortak katkısıyla hazırlanan bu eser, farklı disiplinlerden gelen yaklaşımları bir araya getirerek Emir Timur ve Timurlu mirasına dair literatüre güçlü bir katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Eserin akademik önemi, yalnızca tarihî olayları yeniden değerlendirmekle sınırlı değil, aynı zamanda tarih yazımı açısından metodolojik zenginlik ve karşılaştırmalı analiz imkânı sunmasından da kaynaklanmaktadır.

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

TAKIM ISBN: 978-625-6110-40-3

9 786256 110403

ISBN: 978-625-6110-42-7

9 786256 110427